

SVI KAFANA I KONJ

1.

Sjedim u kafani.
U društvu.
Veselo je.

Oko mene dim. Ispod i iznad — takode.

Trule banane vise na poroznim strehama tuđih usana, a ispućali crijep na kosi djevojke pored mene sažežen je jarom mekog dima i uspavan kapljanjem vremena.

Slonovi s muškim spolovilom djeluju žalosno u društvu mjestimice upotrebljivih djevojaka, koje se ober-glupo cerekaju na neuspjele pokušaje duhovitosti surlaša.

Niko nije imun od seksa.

Čak ni ugrožen.

Prijatelji mi nude cigaretu, ali je ja arogantno odbijam — potpuno nesvjestan gluposti koju činim. Tek kasnije žalim.

Društvo u koje sam zavrllao grgolji nekakvu poluprostačku pjesmu, polutihim, totalno pijanim totalitetom.

Najbolji prijatelj mi je popio dvanaest i po vlnjaka i tupo blene u svoju šuplju sivost, ne bi li u upravo minulim promašajima našao motiv za još dvije-tri runde.

Ignorišem ga.

Giljotina mi visi nad malim mozgom, a u ruci, za svaki slučaj, držim nevidljivu sjekiru ličnog zako-

nodavca, kojom se spremam da opaučim po tintari prvog koji mi na bilo koji način stavi do znanja da sam ja ja.

Čekam.

2.

Sve užasno zaudara na ustajalost, smrdi znoj neokupanih, uzavrelih tijela, uzbehućene strasti u podnožjima rasprostrtih peta, rasklimatanih misli na proplancima glava.

Mute mi se vode u lobanji, stvari se akutno zatamnjuju, konture iščezavaju, krv zuji, ustalasala se masa prepunjene jetre pod teretom polusvijesti.

Skače u meni nemir s kraja na kraj mog umorenog kostura.

Muka se zavukla pod nokte, a znojne noge polako upijaju fosilne ostatke koraka.

Kuća je malena za sve ljude ove kafane, prozori su zastrti móróm, ništa nije jasno napolju.

Urla ptica u mraku, perje joj cijuče, svijet se kezi zločinom, smrad se salijeva u sve, plijeni anđeo moju večeru, a drugar rida za promašenim juče.

Krov se strovalio na tlo, grede vire ispod dogorjelih ruševina, tmina se zalijepila za zid, a pokoj duši nikako ne dolazi.

Strijela Kupidonova me je pogodila usred debelog mesa, izbacih ljutitim pokretom iz usta sažvakano gorčinu, udahnuh i uštinuh za pohotno bedro konobaricu i naručih flašu kisele vode.

3.

Dim se zamrzao, ledenice jare štrče u nebo viljuške se zabodoše u pijanstvo, sir je ukiseljeno sjeo u želudac, a upravo prolepršala zadnjica neke drolje podsjeti me na moje osjećanje muškosti.

Dim.

Društvo vrišti na flaše, tanjiri lete obzorjem, zvijezde sjaje iznad krovova mutnog sna, a mrtvaci uporno broje izgubljene spomenike palih boraca.

Dim.

Kafana.
U pisoaru se poljuljana gužva drži za nevidljive ručice, prikovane za popljuvani austro-ugarski zid, ljudi gundaju blizinu trave, žene žele da budu željene.

Od svih.

Čovjek je čekao.

U čošku, u polumraku, u dimu, uzburkano su dahtala dva uvezana tijela, čvor se stezao, disale su grudi, vrijeme je letjelo, mir se gubio.

Budilo se cvijeće.

Neko ih je pozvao. Prekidoše. Čvor. Ona ga maramicom obrisa od narandžaste šminke, a on joj popravi frizuru i još jednom je sočno cmoknu u mesnati vrat.

I u crvena usta.

Pošli su nazad.

4.

Onda, odjednom, sve stade.

I Čovjek.

Čekao se novi talas.

Svi su čekali.

I Čovjek je čekao.

Orangutani su češali stegna, meniskus je svrbio slonove, a rep je smetao psima.

Umorno kljuse je posrnulo pred uzbrdicom, okrenulo se gazdi, koji svirepo zamahnu kandžijom i opali ga po sapima.

Zajeca.

S mukom se uspe na čistinu, odmahnu nemarno repom, ušima gordo strignu oko prazne livade i odvali gazdu zadnjim kopitama u mali stomak.

Jauk se zauri bližom okolinom.

Nasmija se.

Gazda je smjesta pao na zemlju, nekoliko debelih trenutaka se previjao, a onda iznenada poljubi konja u dupu i nasmiješi se svojoj goloj slabosti.

Konj opet zajeca.

Slijedeći pokušaj da lupi gazdu sve se na promašaj i novu navalu kandžijanja po čitavom tijelu kljuseta.

Gazda se životinjski cerio na životinju u sebi.

A žena, gazdina žena, čekala je žudnog mljekara i pošara, odavno zgotovivši kaficu za svoje švalere.

Fuksa.

Kljuse je vidjelo sve razgranatije robove na gazdinoj glavi.

Smijalo se pod kožom.

Žena je pravila tortu od badema za mljekara i pošara. Kurvala se s njima godinama.

A gazdi su rasli rogovi.

Lijepo.

Sad se ja smijem, zajedno s kljusetom.

5.

Sjedio je nedaleko od nas, u kafani, i tupo piljio u dlakavo dno svoje prljave čaše. Dreknuo je iscrpljenim baritonom i konobarica mu je donijela novo piće.

Žena je dotle sjedila u mljekarevom krilu i čupkala orijaša za rutava prsa, dok se on blagogoljavno smješkao na njen raskošno pošumljeni venerin brijeg.

Onda se zavukao u šumu.

Sav.

Zavirio sam za trenutak.

Čovjek je još uvijek piljio pod rep svoje kljusine, a moje društvanke je pjevalo razvrat na lokalni način, natjerujući kafanski orkestar da im šlagvortom diže moral.

Dim.

Žena je, u međuvremenu, dozvolila mljekarevom tijelu da se stopi s njenom šumom, a kada je, u tom trenutku, poštar zakucuo ugovorenim znakom na prozor, gromkim glasom bujne seljanke — ona ga posla u mater'nu!

Bijesna.

6.

Kafana je dimila.

Bife postade težak.

I vazduh.

I Čovjek to osjetiti.

Ni zere kiseonika u toj masi razvrata, bahanalisanja, strasti u čošku kod pisoara, u čvoru, smrada lažnog boemstva i pijane truleži, krvi iz poderanih ženki.

Sve bi bez nade, sâmo, trulo, šuplje i providno.

Sve u dimu.

I Čovjek.

I ja.

A ona je još uvijek, strašću planinke, cijedila posljednje atome snage iz mljekarevu muškosti i strugala strasno debeli sloj gleda sa rogova svog muža, ustutnjalo se vrteći ritmično ispod vitamina svog mljeka.

A mljeko je kapljalo...

Onda on zakuca.

Krevet se trgao.

I mljeko.

I šuma na tijelima.

I strast.

I Čovjek.

Kucanje se ponovilo još dvaput. Bez odgovora. Onda je on pijano zalupao po vratima njene gladi. Ali, opet bez odgovora.

Mljekar munjevito uskoči u gaće svog srama i glavačke izletje kroz prozor špažva.

Žena, gola i gladna, izade pred pijanu muškost i bací joj se u zagrljaj.

Pijanstvo se strovali na pod.

Bila je nezasića...

7.

I, tako, prošla je bila ponoć kada je kafana ostala iza leda naših sjenki. U mraku. I smradu.

Teturalo se pijanstvo u strvinama ka smradljivim posteljama. Slinili su ljubavni zagrljaji na travi parka uz kafanu. Lizali se bataci otromboljenih tjelesina.

Kosti su kljuckale kožu iznutra, a suva krv je šikljala iz kose moje noge, sve dok na travu ne obrorih jednu drugu nogu, i kosu.

Crnu.

Rosa je pokrila kosu, upila u se dvije kose, četiri noge, a tijela se zalijepiše za tvrdu zemlju i utonuše u mahnitosti.

Brzo sam oprostio rosi i kosi na ludilu u ljepilu, oteturao sam nekako do zgužvane sobe i strmekn'o se na zeleni krevet.

San se neubičajeno tiho prišuljao mom uzglavlju, ne prezirajući od satanskog smjeha sjenki koje su igrale zidovima.

Opet otiđoh nad pisoar, misleći na san koji me je turio u njedra svoja, a ne na mljekara i ženu konjskog gazde. Samo, slučajno tamo sretih njeno tijelo i obamrle dojke sisate ženke, pa je isključivah na brzinu svom svojom tromošću po padinama snježnog bjelila.

Trgoh se.

One su se smiješile na me, a ja sam se smiješio bjelini i mesu.

Sve do zore.

I Čovjek.

8.

Krvava je, vjerujte, bila ta noć dima, konja, slonova, orangutana, džukela, rogonja, švalera, mljeka, kljusadi.

Jedna jedina je, znajte, bila ta noć znoja, rose, tijela, kose, sna i trave.

Jedina.

Ostala je još samo ta noć smrada, sline jezika, pljuvačke i žvakanja.

I mesa.

Flāša i sira.

Ostao je i Čovjek.

A sve neke druge noći zagrljaja i umora — prošle su tiho, tiho i još tiše, gotovo nezapažene, bez šuma na tijelima i ruta na prsima, bez anđela i strijela, bez venerinih brežuljčica i stegna.

Karlice su začutale.

I skeleti.

Samo su one kosti još ponekad kljuckale kožu mojih želja, a grkljan, zavezan u džepu, kog sam izvadio jednoj kurvi na 13. peronu autobuske stanice — poklonio sam onomad drugu za devetnaesti roden-dan.

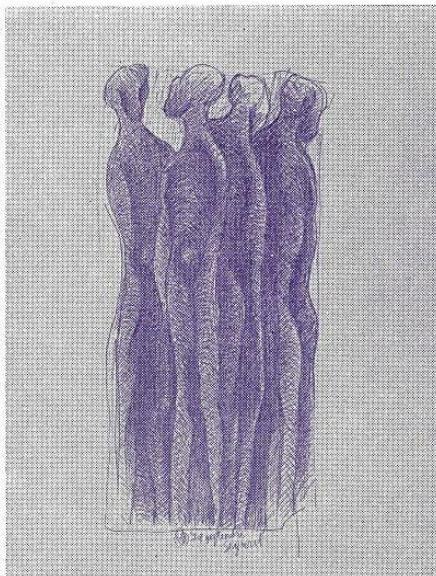
Nema više ni dima.

A ni čovjeka.

9.

Konjska gazdarica i konjski gazda ostadoše.

Ona je pred jedan suton prala prljav veš svojih strasti, psovala boga i karala djecu koja su je za-boravila u šumama, a on je njihovoj staroj mački pomagao na tavanu pri porođajnim mukama, bučno ližući krvave prste i ljubeći tek rođene mačiče.

Kljuse je odavno svoje otpjevalo. Odapelo je sve svoje četiri kopite na jednoj livadi, baš onda kad je vidjelo da na glavi gazde popeo raste na mje-stu rogova.

Vrijeme je jelo.

Postajalo je sve sitnije.

Onda sam jednog ranog prijepodneva otišao oda-tle, ostavio sve, i veš i mačiče, popeo sam se u voz i pošao u ravnicu. Pojma nisam imao kud.

Jednostavno, išlo mi se.

Bježao sam.

10.

Dodoh do danas.

Vrijeme me je nagrizlo, a ni mljekar više ne radi ono što je činio nekada: prodaje samo sir.

Ja sam zamrzio i sir, i mljeko, i sline, i žene, i bedra, i dojke i konobarice, i kiselu vodu.

Čak i konje.

Volim dim.

Prezirem sve.

Ali i žalim.

Vrijeme kafana, vinjaka, rogova.

Prezirem sve.

I Čovjeka.

Odlazim.

Još samo malo.

Oh, kafano, dime, kljusino...

I Čovječe...

BOJAN JOVANOVIĆ

o p i s i

TREŠNJA

*Pred truljenjem kleči
Pomirljivi purpur*

*Od otkucaja sata
Ova je trešnja
Toliko omekšala
Da svojim oblikom uzmiče
Pred pruženom rukom*

*Tragovi nam gnjile
U omekšalom plodu
Naše predaje*

*Uprtim rukama
U nebo*

*Dok ono po plodu korača
Deonicu svog blaženstva*

SEKIRA

*Iskustvo sekire
Sažeto u nemoći
Ovo najtanje drvo
Korisno da izdeli*

*Odlučnost joj
Na usnama okoštala*

*Smisao beskompromisa
U tvrđu se reč zatupljenosti
Slio*

*Britka hrabrosti
U zadebljanoj dimenziji
Neželjenog spokoja*

*Tvoja me neupotrebljivost
Na jalovo kajanje podseća*

JABUKA

*Devojaštvo je u krošnji
Upi sažetim zrenjem*

*Oblinama je oblaci
Obmanjuju*

*Od vetra se
Peteljkom zaklanja*

*U padanje sa kišom
Polazi celom težinom*

*I glasom prezrelog ploda
Vodi zamršenosti truljenja
Sveže glasove dozrevanja*

SLOBODAN ZUBANOVIĆ

obdaren ćutanjem

U BALKANSKOJ ULICI, PODNE

*Nikada ne može pobeći
ogromna kao vidik uhode.
Okna zamagljena, topal krevet,
tuđ dah uz prozor, vode,*

*između dve obale glas —
pokazuju daljinu.
Krenuo sam — starosti čas
kaže: U sebi više nisam.*

*Vreme je da se zbiju u jednu reč,
stope, bleđa ogledala,
gladni bokovi žena. Na vetru
urla gradske hartije spirala.*

*To je raskošan dan. Nema
ničega što bi moglo objasniti
jasnoću sutrašnjeg jutra.*

OBDAREN ĆUTANJEM

*Natapa kiša živac sijalica.
Otkud samo toliko suza?
Nespretni su pokreti nebeskih bluza
pred gomilom dimnjaka — lica.*

*Svetlost u noćnoj trubi se guši:
mile sati one koja neće
običnu reč. (Drhte od sreće
gradskih kapija limene uši!)*

PROZOR

*Gradovi u koje ne mogu, stvari
pune pijanstva, predaju nam znanje.
Suštanja mukla iznova počinju;
kreću buduća vremena, u stvari,*

*razapinju jedra. Vazduha (vazduha!) treba!
(Bili smo deca kada su doneli
na slovima tanušnih nogu, u priči,
razmaknut prostor — parče gustog neba.)*

*Zato, u mrežu oka uleće plavi skok
— otpadaju neravnine. Miriše
popodnevi čas. Izliva se dvorištem,
olistava, zanosni ljubavni sok!*

*Zaustavljam zamah i uzimam žilet.
Na ovom mestu (samo srce pesme)
sečem polako rupu — prozor. On kaže:
»Galama upija oblak i gugutkin leta.*